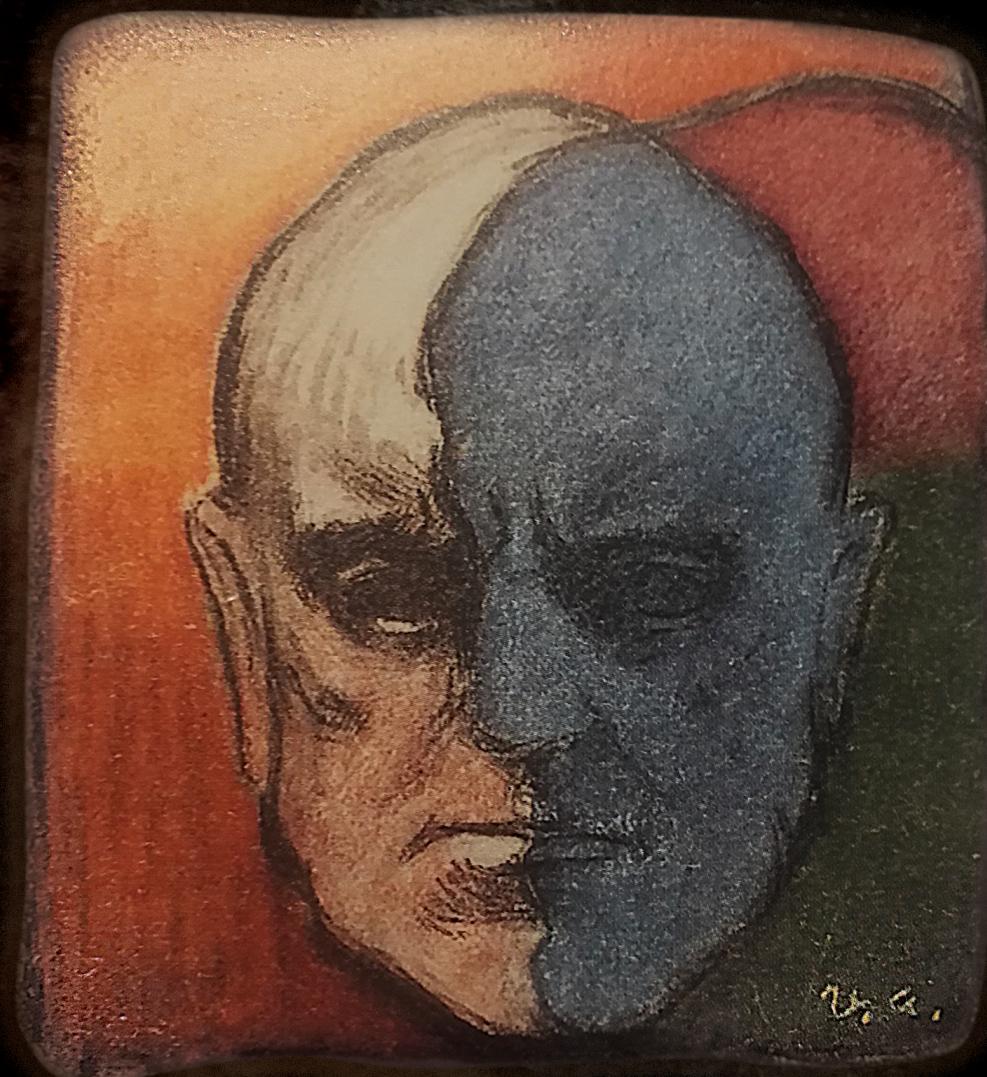

ONDINE

SIBELIUS

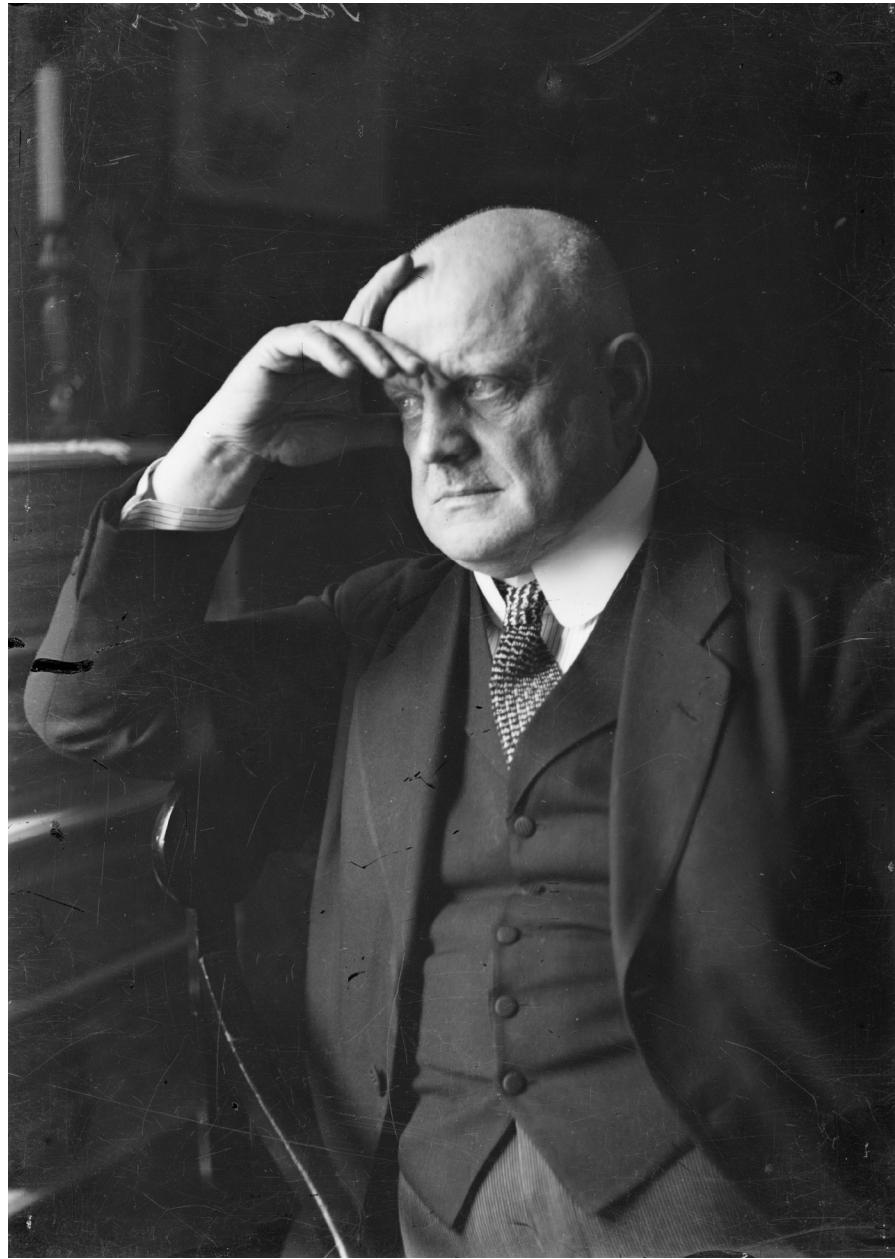
TAPIOLA | EN SAGA | 8 SONGS

U.S.A.

ANNE SOFIE VON OTTER
Finnish Radio Symphony Orchestra
HANNU LINTU

JEAN SIBELIUS

JEAN SIBELIUS (1865–1957)

1	Tapiola , Op. 112 (1926)	18:14
2	En Saga , Op. 9 (1892, rev. 1902) (clarinet: Christoffer Sundqvist; viola: Ilari Angervo)	18:40

Eight Songs

Orchestrated by Aulis Sallinen (b. 1935)

3	De bägge rosorna (The Two Roses), Op. 88 No. 2	5:40
4	Sippan (The Anemone), Op. 88 No. 4	1:31
5	Dold förening (Hidden Connection), Op. 86 No. 3	1:05
6	Under strandens granar (Under the Fir Trees on the Shore), Op. 13 No. 1	1:07
7	Kyssens hopp (The Kiss's Hope), Op. 13 No. 2	1:11
8	Hennes budskap (Her Message), Op. 90 No. 2	2:35
9	Men min fågel märks dock icke (But my Bird is Nowhere to be Seen), Op. 36 No. 2	2:14
10	Jägargossen (The Young Huntsman), Op. 13 No. 7 <i>Orchestrations commissioned by the Finnish Radio Symphony Orchestra and Hannu Lintu. Premiered by Anne Sofie von Otter on 6th December 2015</i>	2:41

Anne Sofie von Otter, mezzo-soprano

Finnish Radio Symphony Orchestra

Hannu Lintu, conductor

Jean Sibelius (1865–1957) is appreciated first and foremost as a composer of symphonies, but he was equally ambitious and productive in writing tone poems. In fact, his single-movement Seventh Symphony Op. 105 (1924) and the tone poem *Tapiola* Op. 112 (1926) demonstrate just how close these two genres came to merging in his output. Tone poems linked Sibelius to the radical Romantic composers of the 19th century: programme music allowed composers to expand their musical idiom and to break out of the bounds of formal structures. In Sibelius's case, the clear narratives of his early *Kalevala*-based tone poems gave way over time to a more profound and abstract mythical narration, where the musical process became broader and more complex than the topic it was supposed to be illustrating. ***Tapiola*** may be regarded as the culmination of a period that began with the Fifth Symphony, a period where Sibelius created music that grew organically out of tiny germs into huge processes. *Tapiola* remained Sibelius's last great orchestral work, though it was never intended as such.

At the request of his publisher, Sibelius wrote a few lines of poetry to clarify the content of the work for foreigners for whom the obscure title signified nothing: “In Pohjola there are thick, dark forests / that dream wild dreams, forever secret. / Tatio’s eerie dwellings are there / and half-glimpsed spirits, and the voices of twilight.” However, to his private secretary Santeri Levas, the composer said emphatically that it would be fruitless to look for the roots of the music in the *Kalevala*: “My inspiration for *Tapiola* came wholly from nature, or even more accurately from something inexpressible in words.” Sibelius also said to Levas that “*Tapiola* is written in strict sonata form”. Considered as a work in sonata form (basically, exposition—development—recapitulation), *Tapiola* may be analysed as monothematic, but most listeners tend to perceive it as a set of variations or metamorphoses.

The opening motif consisting of three pitches harks back to ancient *runo* singing but does not constitute a creed in a primitivist nature religion. Also, it is a facile argument to describe the Sibelius of *Tapiola* as a forerunner of today’s ecological philosophy. The forests in *Tapiola* are not ‘green’ in the post-modern sense: they permeate musical structures and levels of consciousness in ways that can only be described as modernist. What everyone seems to agree on is that the motif technique employed in the piece

is ‘organic’, meaning that the themes and larger structures grow naturally out of smaller elements, creating a vast arc from the sullen silence of the opening to the grand chromatic climax through to the resignation of the coda.

It was important for Sibelius that the ultimate message of *Tapiola* should remain an enigma. The natural environment is here more inaccessible and inscrutable than ever in his music, and the tonality of the music is likewise more elusive than ever. It is as if the prehistoric gods had retreated into a gated world of their own, while humans can do nothing but observe and eavesdrop on the processes of nature. In *Tapiola*, Sibelius appears to equate the primacy of nature with the value of art for its own sake, the unattainable truths of which remain uneroded by time or by the shifting ideals of mankind.

Sibelius’s *Kullervo Symphony Op. 7* was premiered to huge success in 1892. Conductor Robert Kajanus, a friend of the composer’s, then requested Sibelius to write an accessible small-scale orchestral work that could be performed at ordinary symphony concerts. ***En Saga (Satu, 1892)*** did not turn out to be a crowd-pleaser as such, because — as Karl Flodin wrote after the premiere — it was more about presenting the listener with riddles. The genesis of the work is also shrouded in mystery, and even later in life Sibelius was reluctant to go into any detail regarding its content. Sibelius’s statement to his private secretary Santeri Levas defending his desire to keep the secret of *En saga* to himself is well known: “*En saga* is one of my most profound works in psychological meaning. I could even say that it contains all my youth. It is the expression of a state of mind. I had undergone a number of painful experiences at the time, and in no other work have I revealed myself so completely.”

It is not easy to come up with anything particularly painful that happened in Sibelius’s life around the time of writing *En saga*: he had just married Aino Järnefelt and experienced his first major successes as a composer. Perhaps his statement referred to a process of artistic maturation, the elevation of a provincial aspirant to the aristocracy of Finnish culture and to the cusp of world fame.

The music of *En saga* is characterised by the archaic nature of its three subjects, frequent repetitions of pitches and rugged overall structure. Its original title in Swedish, *En saga*, refers not so much to a fairy tale for children (as with the Finnish title *Satu*) but to ancient Nordic tales of heroes and gods. The first subject emerges from a primeval twilight, presented by the bassoons, and its arc is followed by the more rhythmic second subject on the violas. The third subject, a dynamic Allegro, appears immediately afterwards. In the development, loosely following sonata form, the subjects overlap and merge, though without losing their distinctive profile. The development subsides into the twilight of the opening, which is interrupted by an outburst of the third subject supported by the horns, a plunge cut dramatically short by a cymbal crash. The conclusion retreats with nostalgic recollections into the mythical obscurity from which the music emerged.

Dissatisfied with the first version of *En saga*, Sibelius revised the score for a performance he conducted in Berlin in 1902.

Sibelius orchestrated many of his solo songs himself and also approved arrangements made by others, sometimes with changes of key. **Aulis Sallinen** (b. 1935) orchestrated a cycle of songs for mezzosoprano Anne Sofie von Otter on the occasion of the 150th anniversary of Sibelius's birth. This cycle contains several less known songs in a cavalcade juxtaposing human emotions and innermost thoughts with the natural environment and experiences in nature.

The poetry of Johan Ludvig Runeberg (1804–1877), a major Finnish poet who wrote in Swedish, was of crucial importance for Sibelius's vocal works. Runeberg's poems present Finnish people in a Romantic state of original innocence where mankind lives with nature, following its rhythm and understanding its language. Such experiences of nature were shared by Runeberg and Sibelius: both liked to go trekking and hunting as young men. *Jägargossen* (The Young Huntsman) Op. 13/7 is a portrait of a young fowler, combining personal memories with the 'wanderer' theme found in central European Lieder and with the Finnish propensity for finding solace in solitude in the forest. In many of Sibelius's solo songs, the piano accompaniment is quite orchestral, and the arpeggios that open *Jägargossen* are a case in point. Sallinen set these for the winds. The rugged textures follow the vocal line, the narrator closely observing the natural environment

around him — aiming at grouse and ptarmigan — but also waxing symbolic in lamenting the absence of the most important quarry of all, a lover.

Runeberg's poems provided Sibelius with an early impression of the Finnish psyche that remained with him well into his old age. He returned to Runeberg in his last song cycle Op. 90 (1917–18), seeking comfort in the enduring characteristics of the national identity amidst the turmoil of the Finnish Civil War. In *Hennes budskap* (Her Message) Op. 90/2, the North Wind brings a chilling message as the flute, clarinet and strings grow ice crystals around the vocal part. The melody almost staggers to its culmination in awareness of ageing, betrayed promises and lost love.

Sibelius's flower songs, Op. 88, were written for Ida Ekman, a tireless champion of his music, in 1917. They are settings of poems by Runeberg and Franz Michael Franzén (1772–1847) that draw on the symbolism of flowers to paint images of nature in the spirit of early Romanticism and the Enlightenment, respectively. In *De bågge rosorna* (The Two Roses) Op. 88/2 (Franzén), the rose is seen as the embodiment of beauty from which the sky itself borrows its subtle colours. Sibelius's music is tentatively melancholic, and Sallinen scored the song for strings only to underscore the fragile and transitory nature of beauty. In *Sippan* (The Anemone) Op. 88/4 (Runeberg), the blossom of the title shivers in the cold of early spring, but in Sallinen's orchestration the woodwind capture the twittering sounds of the forest. The melody flirtatiously indicates that while the beauty of the anemone fades when it is picked, the narrator's love will never fade.

Men min fågel marks dock icke (But my Bird is Nowhere to be Seen) Op. 36/2 (Runeberg) also depicts a nature enthusiast in love observing the coming of spring. The swan, goldeneye, skylark and curlew have already arrived, but the narrator cannot see "my bird". Since this is an illustration of the spring migration of birds, there is a lot of work for the woodwinds in Sallinen's orchestration, which includes a brief introduction by Sallinen to set the scene for the actual song (Andantino, ad libitum). The song begins on the strings, and the harp separates its sections like a narrator providing continuity. The orchestra blossoms in the narrator's hopes of long, lucid summer days, but the concluding stanza descends into pessimism and loneliness.

Kyssens hopp (The Kiss's Hope) Op. 13/2 (Runeberg) expresses the Romantic dreams of the young Sibelius, being a pastel-coloured story of a kiss so potent that the narrator does not wish to dilute it with wild strawberry or spring water. Sallinen scored

the song for harp and strings with soli and divisi, capturing the erotic shimmering of the accompaniment while carrying a lilting waltz rhythm in remembrance of kisses past. *Under strandens granar* (Under the Fir Trees on the Shore) Op. 13/1 (Runeberg) resembles an epic ballad or folk tale where a water-sprite lures first the son and then his mother to a watery grave. Sibelius's piano accompaniment, full of trills and tremolos, is laid out like a short score, and Sallinen made full use of this structure, beginning with the horn motif that arises like the stout spruce trees growing on the shores of Lake Saimaa. There is much of the horror-romance of Schubert's *Erlkönig* in both the song and its skilful orchestration, including a mystic touch provided by the harp.

Carl Snoilsky (1841–1903) was a Swedish nobleman and diplomat and Director of the Royal Library. In his poem *Dold förening* (Hidden Connection) Op. 86/3, he focused on the complicated underwater tracerries of water-lilies. Kaija Saariaho explored the same subject in her string quartet *Nymphéa* towards the end of the 20th century, but unlike her Sibelius chose to write a vignette of love. Sallinen's orchestration progresses in gently lapping waves, and the vocal part demonstrates how beauty is born of the hidden unity of motifs.

Antti Häyrynen
Translation: Jaakko Mäntyjärvi

Internationally acclaimed mezzo-soprano, **Anne Sofie von Otter** is one of the most successful singers of her generation with an extensive and varied discography representing her numerous and diverse operatic roles, her eclectic palette of recital programmes and her immeasurable oratorio and concert repertoire. She collaborated with pop icon Elvis Costello on the disc *For the Stars* and in October 2010 released her first recording with Naïve, *Love Songs*, a collaboration with legendary jazz pianist Brad Mehldau. Anne Sofie von Otter's impressive recording catalogue has been acknowledged by numerous awards including a Grammy Award for Best Classical Vocal Performance for Mahler's *Des Knaben Wunderhorn*, a Diapason d'Or for *Watercolours* – a recording of Swedish songs with her long-term accompanist, Bengt Forsberg – and in 2015 her double CD of French mélodies and chansons, *Douce France* received the Grammy Award for Best Classical Solo Vocal Album.

Anne Sofie von Otter gained an international reputation as an outstanding Octavian (Der Rosenkavalier) with performances at the Royal Opera House Covent Garden, Bayerische Staatsoper, Opéra national de Paris and Wiener Staatsoper. She also performed the role as part of a series of engagements with James Levine and the Metropolitan Opera; and a recording under Carlos Kleiber is available on DVD. Other seminal opera recordings include *Le nozze di Figaro* under Levine, *Orfeo et Euridice* and *Alceste* under Sir John Eliot Gardiner and *Ariodante* and *Hercules* under Marc Minkowski.

Successfully sustaining her international reputation and profile, she remains in demand by the world's leading conductors, orchestras and opera houses with recent highlights including *Geneviève* (*Pelléas et Mélisande*) under Philippe Jordan for Opéra national de Paris (available on DVD), Leonora in the world premiere of Thomas Adès' *The Exterminating Angel* at the 2017 Salzburg Festival, and Waltraute (*Götterdämmerung*) at Wiener Staatsoper under Sir Simon Rattle. In 2011 she was honoured to appear with the Berliner Philharmoniker conducted by Claudio Abbado for a performance broadcast worldwide on TV of *Das Lied von der Erde* marking the one hundredth anniversary of Mahler's death.

www.annesofievonotter.com

The Finnish Radio Symphony Orchestra (FRSO) is the orchestra of the Finnish Broadcasting Company (Yle). Its mission is to produce and promote Finnish musical culture. Its Chief Conductor as of autumn 2013 is Hannu Lintu, following a season (2012/2013) as the orchestra's Principal Guest Conductor. The FRSO has two Honorary Conductors: Jukka-Pekka Saraste and Sakari Oramo.

The Radio Orchestra of ten players founded in 1927 grew to symphony orchestra strength in the 1960s. Its previous Chief Conductors have been Toivo Haapanen, Nils-Eric Fougestedt, Paavo Berglund, Okko Kamu, Leif Segerstam, Jukka-Pekka Saraste and Sakari Oramo.

The latest contemporary music is a major item in the repertoire of the FRSO, which each year premieres a number of Yle commissions. Another of the orchestra's tasks is to record all Finnish orchestral music for the Yle archive.

The FRSO has recorded works by Eötvös, Nielsen, Hakola, Lindberg, Saariaho, Sallinen, Kaipainen, Kokkonen, Ligeti, Messiaen, Berio, Lindberg, Sibelius and others, and the debut disc of the opera Aslak Hetta by Armas Launis (ODE 1050-2D). Its discs have reaped some major distinctions, such as the BBC Music Magazine Award and the Académie Charles Cros Award. The disc of the Sibelius and Lindberg Violin Concertos (Sony BMG) with Lisa Batiashvili as the soloist received the MIDEM Classical Award in 2008, in which year the New York Times chose the other Lindberg disc (ODE 1124-2) among its best Recordings of the Year.

The FRSO regularly tours to all parts of the world. All the FRSO concerts both in Finland and abroad are broadcast, usually live, on Yle Radio 1. They can also be heard and watched with excellent live stream quality on the FRSO website.

www.yle.fi/rso

Chief Conductor of the Finnish Radio Symphony Orchestra since August 2013, **Hannu Lintu** previously held the positions of Artistic Director and Chief Conductor of the Tampere Philharmonic Orchestra, Principal Guest Conductor with the RTÉ National Symphony Orchestra and Artistic Director of the Helsingborg Symphony and Turku Philharmonic orchestras.

Lintu's most recent appearances include with the NDR Elbphilharmonie Orchester, Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Staatsorchester Stuttgart, Radio-Symphonieorchester Wien, Luzerner Sinfonieorchester and Orquesta Sinfónica de Galicia, and in North America with the St Louis Symphony and the Toronto Symphony, Baltimore Symphony and Detroit Symphony orchestras. Recent engagements have included the The Cleveland and Gulbenkian orchestras, the Orchestre de Chambre de Lausanne, Orchestra Sinfonica di Milano Giuseppe Verdi, and the BBC Scottish Symphony, Iceland Symphony and Seoul Philharmonic orchestras. In 2015 he conducted a complete cycle of Sibelius' symphonies in Tokyo with the Finnish Radio Symphony Orchestra and the New Japan Philharmonic, and toured Austria in January 2016 with violinist Leila Josefowicz and the Finnish Radio Symphony Orchestra. Lintu returns to Savonlinna Opera Festival in 2017 to conduct Aulis Sallinen's Kullervo, and in May 2017 he conducted Sibelius' Kullervo in a special project with Finnish National Opera and Ballet with director and choreographer Tero Saarinen. Previous productions with Finnish National Opera have included Parsifal, Carmen, Sallinen's King Lear, and Wagner's Tristan und Isolde in spring 2016. Lintu has also worked with Tampere Opera and Estonian National Opera.

Hannu Lintu's first recording of the Prokofiev Piano Concertos with Olli Mustonen and the Finnish RSO was released in September 2016, while other recent recordings for Ondine include Mahler's Symphony No. 1, a selection of works by Magnus Lindberg, and Messiaen's Turangalîla Symphony with Angela Hewitt and Valerie Hartmann-Claverie. Lintu has received several accolades for his recordings, including a 2011 Grammy nomination for Best Opera CD plus Gramophone Award nominations for his recordings of Enescu's Symphony No. 2 with the Tampere Philharmonic Orchestra.

www.hannulintu.fi

Jean Sibeliusta (1865–1957) kunnioitetaan suurena sinfonikkona, mutta yhtä kunnianhimoinen ja tuottelias hän oli sinfonisten runojen säveltäjänä. Yksiosaisessa seitsemänessä sinfoniassa op. 105 (1924) ja sävelruno *Tapiolassa* op. 112 (1926) voi nähdä, kuinka lähelle toisiaan nämä projektit kasvoivat. Sävelrunot liittivät Sibeliuksen 1800-luvun romanttiin radikaalisäveltäjiin. Aiheenkäsittely antoi mahdollisuuden sävelkielen laajentamiseen sekä suljettujen muotojen rikkomiseen. Kalevalaisissa teoksissa selkeä aiheenkuvaus väistyi ajan kuluessa syvältä luotaavan myyttisen kerronnan tieltä, jossa musiikin kuvama prosessi on aihettaan laajempi ja moniselitteisempi. **Tapiolan** voi katsoa päättäneen tuotantokauden, joka alkoi viidennestä sinfoniasta ja hahmotti musiikkina, joka kasvoi pienistä alkioista suuraksi prosesseiksi. *Tapiola* jäi Sibeliuksen viimeiseksi orkesteriteokseksi, mutta se ei ollut tarkoitettu sellaiseksi.

Kustantajansa pyynnöstä Sibelius selvensi ulkomaalaismaille outoa otsikkoa säkeillä (suom. A.O. Väisänen): "On metsät Pohjolassa sankat, tummat, ne ikisalat, haaveet hurjat loi. Asunnot Tapion on siellä kummat, haltiat väikkyy, hämyn äänet soi." Sihteerilleen Levakselle säveltäjä kuitenkin alleviivasi, että musiikin juuria oli turha etsiä Kalevalasta: "Innoitukseni Tapiolaan sain kokonaan luonnosta tai pikemmin jostain, jota ei voi sanoin ilmaista." Sibelius totesi Levakselle myös, että "Tapiola on kirjoitettu ankaraan sonaattimuotoon". Sonaattimuotona (karkeasti esittely-kehittely-kertaus) *Tapiola* edustaa lähinnä yksiteemaista muotoa, mutta moni hahmottaa kokonaisuuden enemmän muunnelmamuodon tai metamorfoosien kaltaiseksi.

Alussa kuullusta kolmisävelisestä aihestaan voi erottaa runonlaulumaisia piirteitä, mutta siitä ei seuraa primitivistisen luontouskon credoa. Liian heppoisin perustein Sibelius on *Tapiolassa* nimetty myös nykyäikaisen ekologisen ajattelun edelläkävijäksi. *Tapiolan* korvet eivät viherrä postmodernisti, vaan ne läpäisevät muotorakenteet ja tajunnan tasot tavalla, jota on mielekkäämpi luonnehtia modernistiseksi. Kaikki tuntuvat olevan yhtä mieltä siitä, että *Tapiolan* motiiviteknikka on "orgaaninen", eli että sävelrunon teemat ja niistä syntyytä laajemmat kokonaisuudet kasvavat luonnollisesti toisistaan. Niistä syntyy laaja kaarros alun umpimielisestä hiljaisuudesta suureen kromaattisesti pauhaavaan nousuun sekä siitä lopussa resignoituvaan koodaan.

Sibeliukselle oli tärkeä jättää *Tapiolan* perimmäinen viesti arvoitukseksi. Luonnosta on *Tapiolassa* tullut entistä suljetumpi ja tavoittamattomampi, ja samalla tavoin musiikin tonaalisuudesta on tullut ehdollisempaa. Esihistorialliset jumalat tuntuvat vetäytyvän omaan maailmaansa ja ihmisen toimii luonnon prosessien sivustakatsojana ja salakuuntelijana. Luonnon ensisijaisuus tuntuu Sibeliukselle *Tapiolassa* rinnastuvan taiteen itseisarvoon, jonka tavoittamia totuuksia eivät aika tai ihmisen muuttuvat ihanteet pysty murentamaan.

Sibeliuksen *Kullervo-sinfonia* op. 7 sai menestyksekkään ensiesityksen vuonna 1892. Sen jälkeen säveltäjän ystävä, kapellimestari Robert Kajanus toivoi Sibeliukselta suurelle yleisölle soveltuvalta pienimuotoista orkesteriteosta, jota voisi esittää tavanomaisissa sinfoniakonserteissa. ***Sadusta*** op. 9 (*En saga*, 1892) ei tullut varsinaisesti repäisevää yleisönumeroa, sillä siinä enemmänkin – ensiesitystä arvostelleen Karl Flodinin sanoin – esitettiin kuulijoille arvoituksia. Myös teoksen syntyvaiheita verhoaa salaperäisyys, eikä Sibelius ollut myöhemminkään halukas paljastamaan sävellyksen sisällöstä mitään. Tunnettu on kuitenkin Sibeliuksen sihteerilleen Santeri Levakselle antama lausunto, jolla hän puolusti haluaan pitää *Sadun* arvoitus omana tietonaan: “*Satu on psykologisesti kaikkein syvälli simpiä teoksiani. Voisinpa melkein sanoa, että siihen sisältyy koko nuoruuteni. Se on erään sieluntilan ilmaus. Niihin aikoihin, jolloin kirjoitin Sadun, sain kokea paljon järkyttävää. Missään muussa teoksessani en ole paljastanut itseäni niin täysin kuin Sadussa.*”

Sibeliuksen elämästä *Sadun* syntyaihoiniin ei ole helppo keksiä mitään järkyttävää: hän oli juuri avioitunut Aino Järnefeltin kanssa ja kokenut ensimmäiset voittonsa säveltäjänä. Ehkä hänen sanansa viittaavat koko taiteelliseen kypsymisprosessiin, haaveellisen provinssinuorukaisen kohoamiseen kansalliseen kulttuuriaateliin ja maailmanmaineen kynnykselle.

Sadun sävelkielelle antavat leimansa sen kolmen teeman arkaaiset piirteet, runsaat säveltoistot ja silottelematon kokonaishahmo. Teoksen ruotsinkielinen *Saga-otsikko* viittaa lapsille suunnattua satua enemmän pohjoismaisiin sankari- ja jumaltaruihin. Ensimmäinen teema versoo salaperäisestä alkuhämärästä fagottien esittelemänä ja sen huipennuttua alttoviulut soittavat rytmikkäämmän toisen sävelaiheen, jota seuraa välittömästi kolmas, dynaaminen Allegro-teema. Vapaasti sonaattimuotoisessa

kehittelyssä teemat risteilevät menettämättä voimakasta profiliaan. Kehittely hiljentyy alun ‘jumalten hämärään’, josta kolmas teema purkautuu käyrätorvien tukemana hurjaan syöksyn katketen dramaattisessa huipentumassa lautisten iskuun. Teoksen loppu vetäätyy nostalgisesti kertaillen samoihin myyttisiin kätköihin, joista se lähti liikkeelle.

Sibelius ei ollut tyytyväinen *Sadun* ensimmäiseen versioon ja uudisti partituurin johtaessaan sen Berliinissä vuonna 1902.

Sibeliusorkestroitsemonialaulujaan jahvyväksymyösmuiden laatimia orkesteriversioita ja niissä vaihtuneita sävellajeja. **Aulis Sallisen** (s. 1935) orkestroima laulusarja valmistui Sibeliuksen 150-vuotisjuhliin 2015 mezzosopraano Anne Sofie von Otterille. Monia vähemmän tunnettuja lauluja sisältävä kokoelma peilaa ihmisen tunteita ja sisäistä maailmaa luontoon ja sieltä kumpuaviin kokemuksiin.

Johan Ludvig Runebergin (1804–1877) ruotsinkielinen runous oli Sibeliuksen laulutaiteen kiintopiste. Runebergin runoissa suomalaiset esiintyvät romanttisessa alkuperäisyden tilassa, viattomuudessa, jossa ihminen elää luonnon yhteydessä ja rytmisissä ja luonnon kielteä ymmärtäen. Tällaiset luontokokemukset myös yhdistivät Runebergia ja Sibeliusta, jotka molemmat harrastivat nuorena erävaellusta ja metsästystä. *Jägargossenissa* (op. 13/7), nuoren linnustajan muotokuvassa, näihin muistoihin yhdistyy keskieurooppalaisen liedin vaellustematiikka ja suomalainen eristäytyminen metsien kätköön. Monissa lauluissa Sibeliuksen pianosatsi sisältää orkestraalisia tehoja, kuten *Jägargossenin* avaavat arpeggiot, jotka Sallinen on antanut puhaltimille. Jylhät tekstuurit seuraavat laulajaa, jonka ilmaisu on samalla tarkasti luontoa seuraavaa – tähtäimessä teeret, riekot ja pyyt – mutta myös symbolista muistuttaessaan tärkeimmän saaliin – rakastetun – puuttumisesta.

Runebergin runot loivat Sibeliukselle varhaisen kokemuksen suomalaisuudesta, jonka kuva säilyi ehjänä vanhoille päiville. Hän palasi Runebergin runoihin 1917-18 viimeisessä laulukokoelmanmassaan op. 90, jossa vaikeat ajat – Suomessa sisällissota – saivat vastaläkettä kansallisen identiteetin pysyvistä piirteistä. *Hennes budskapissa* (op. 90/2) pohjoistuulen viesti on hyötävä huilun, klarinetin ja jousien sommitellessa jäkukkasia lauluäänensä ympärille. Laulusävelmä tuntuu miltei hoipertelevan

kulminaatioonsa ('Ve mig, edsförgätna'), tietoisuuteen vanhenemisesta, petetyistä lupauksista ja menetetyistä rakkaudesta.

Sibeliuksen kukkaislaulut op. 88 syntyivät vuonna 1917 Ida Ekmanille, säveltäjän väsymättömälle esitaistelijalle. Franz Michael Franzénin (1772–1847) ja Runebergin runot poimivat vertauskuvallisista kukkanista valistushenkistä ja varhaisromanttista luonnontunnetta. Franzénin runoon sävelletyssä laulussa *De bärge rosorna* (op. 88/2) ruusu on kauneuden ruumiillistuma, jolta taivaskin lainaa kainot väriinsä. Sibeliuksen sävel on aavistelevasti alakuloinen ja Sallisen pelkille jousille uskottu soitinosuus korostaa kauneuden haurautta ja haihtuvuutta. Vuokko (*Sippa* op. 88/4, Runeberg) värisee varhaiskevään kylmyydessä, mutta Sallisen soitinnus tavoittaa puuhaltimilla laulun livertelevät sävyt. Laulusävelmä flirttailee ja kertoo, että vuokon kauneus lakastuu poimittaessa, mutta kertojan rakkautta ei viilennä mikään.

Men min fågel märks dock icke (op. 36/2, Runeberg) kuvaa jälleen rakastuneen luontoihmisen kevättä tarkkailemassa. Joutsen, telkkä, leivo ja kuovi ovat jo saapuneet, "mutta minun lintuani ei näy". Lintujen joukkomuutto antaa väistämättä töitä puupuhaltimille, jotka valmistelevat Sibeliuksen laulua Sallisen sommittelemalla lyhyellä johdannolla (Andantino, ad libitum). Varsinaisen laulun aloittavat jouset harpun jakaessa taitteita sadunkertojan tavoin. Toivomus pitkistä ja valoisista kesäpäivistä saa orkesterin kukkanmaan, mutta jälkimmäinen säkeistö kaartuu pessimismiin ja yksinäisyyteen.

Kyssens hopp (op. 13/2, Runeberg) — Ahlgqvist-Oksasen muoin suomentama "Muiskun toivo" — edustaa nuoren Sibeliuksen romanttisia unelmia, pastellinväristä tarinaa suudelmasta, jonka vaikutusta ei haluta laimentaa ahomansikalla tai lähdevedellä. Orkesterin harppu sekä jouset sooloineen ja diviiseineen tavoittavat kappaleeneroottisenväreilyn, samalla kunkeinuvavalssipoljentotuomistojamenneistä suudelmista. Runebergin *Under strandens granar* (op. 13/1) muistuttaa eepistä balladia, kansatarua, jossa näkki houkuttelee vesien syvyksiin ensin pojан ja sitten äidin. Sibeliuksen pianosatsi on muotoiltu trilleineen ja tremoloineen orkesteriteoksen pianopartituurin tapaan ja Sallinen hyödyntää sen alkaen käyrätorvista, jotka kohoavat Saimaan rantojen jyhkeiden kuusien lailla. Laulussa ja sen taidokkaassa orkestroinnissa on Schubertin Keijujen kuninkaan kauhuromantiikkaa ja mystiikkaa (harppu).

Carl Snoilsky (1841-1903) oli ruotsalainen aatelismies, diplomaatti ja Kuninkaallisen kirjaston johtaja, joka runossaan *Dold förening* ("Piilotettu yhteys" op. 86/3) demonstroili lumpeenkukan pinnanalaisia yhteyksiä. Samaa ilmiötä tutki 1900-luvun lopulla Kaija Saariaho *Nymphaea*-jousikvartetossaan, mutta Sibelius rakentaa aiheesta lemmekkään vinjetin. Sallisen orkesteri liplattaa keveästi ja laulaja näyttää, kuinka kauneus syntyy kätketyistä motiivisista yhteyksistä.

Antti Häyrynen

Mezzosopraano **Anne Sofie von Otter** kuuluu sukupolvensa menestyksekkäimpiin kansainvälisiin laulutaiteilijoihin. Otterin laaja levytyshistoria kertoo omalta osaltaan laulajan lukuisista oopperarooleista, monipuolisista sooloesiintymisistä sekä huomattavan laajasta oratorio- sekä konserttiohjelmistosta. Otter on työskennellyt popikoni Elvis Costellon kanssa albumilla *For the Stars*, sekä jazzpianisti Brad Mehldau kanssa artistin ensimmäisellä Näive-levytyksellään *Love Songs*, joka julkaistiin vuonna 2010. Otterin levytykset on huomioitu lukuisilla palkinnoilla, ja hän on voittanut Grammy-palkinnot Mahlerin Des Knaben Wunderhornin levytyksestään sekä ranskalaista laulumusiikkia sisältävästä *Douce France* -albumistaan. Lisäksi hän on saanut Diapason d'Or-tunnustuksen pianisti Bengt Forsbergin kanssa tehdystä levystään *Watercolours*.

Anne Sofie von Otter nousi kansainväliseen maineeseen Octavianin roolissaan Straussin Ruusuritari-oopperassa, ja hän on esittänyt lauluroolia Royal Opera Housessa, Baijerin valtionoopperassa, Pariisin kansallisoopperassa sekä Wienin valtionoopperassa. Hän on myös esittänyt roolia myös Metropolitanin oopperassa James Levenen johdolla. Carlos Kleiberin johtama taltiointi on julkaistu DVD:nä. Muihin Otterin merkittäviin oopperalevytyksiin kuuluvat Figaron häät Levenen johtamana, Orfeus ja Eurydike sekä Alceste John Eliot Gardinerin johtamana sekä Ariodante ja Hercules Marc Minkowskin johtamana.

Otterin aktiivisen kansainvälisen laulajanuran viime aikaisiin kohokohtiin kuuluvat Geneviève laulurooli Debussyn *Pelléas et Mélisande* -oopperassa Pariisin kansallisoopperassa Philippe Jordanin johdolla (julkaistu DVD-levytyksenä), Leonoran rooli Thomas Adèsin *The Exterminating Angel* -oopperan kantaesityksessä Salzburgin festiivaleilla 2017 sekä Waltrauten rooli Wagnerin *Jumalten tuho* -oopperassa Wienin valtionoopperassa Simon Rattle johdolla. Vuonna 2011 Otter esitti Mahlerin *Das Lied von der Erde* -teoksen Berliinin filharmonikkojen ja Claudio Abbadon kanssa televisiodussa säveltäjän syntymän satavuotisjuhlakonsertissa.

www.annesofievonotter.com

ANNE SOFIE VON OTTER

Radiot sinfoniaorkesteri (RSO) on Yleisradion orkesteri, jonka tehtävänä on tuottaa ja edistää suomalaista musiikkikulttuuria. Hannu Lintu on orkesterin ylikapellimestari syksystä 2013 lähtien, kaudella 2012–2013 hän toimi päävierailijana. RSO:n tunnuskapellimestarit ovat Jukka-Pekka Saraste ja Sakari Oramo.

Radio-orkesteri perustettiin vuonna 1927 kymmenen muusikon voimin. Sinfoniaorkesterin mittoihin se kasvoi 1960-luvulla. RSO:n ylikapellimestareita ovat olleet Toivo Haapanen, Nils-Eric Fougstedt, Paavo Berglund, Okko Kamu, Leif Segerstam, Jukka-Pekka Saraste ja Sakari Oramo. RSO:n ohjelmistossa on tärkeällä sijalla uusin suomalainen musiikki ja orkesteri kantaesittää vuosittain useita Yleisradion tilausteoksia. RSO:n tehtäviin kuuluu myös koko suomalaisen orkesterimusiikin taltioiminen kantauhoille Yleisradion arkistoona.

RSO on levyttänyt mm. Eötvösin, Nielsenin, Hakolan, Lindbergin, Saariahon, Sallisen, Kaipaisen, Kokkosen, Ligetin, Messiaenin ja Berion teoksia sekä Launiksen Aslak Hetta -oopperan ensilevytyksen (ODE 1050-2D). Orkesterin levytykset ovat saaneet merkittäviä tunnustuksia, kuten BBC Music Magazine - ja Académie Charles Cros'n palkinnot. Lindbergin ja Sibeliuksen viulukonsertot sisältävä levy Lisa Batiashvilin kanssa (Sony BMG) sai MIDEM Classical Awards -palkinnon 2008. Samana vuonna New York Times valitsi Ondinelle tehdyt Lindberg-äänitteet (ODE 1124-2) yhdeksi Vuoden levyistä.

RSO tekee säädöllisesti konserttikiertueita ympäri maailmaa. RSO:n kotikanava on Yle Radio 1, joka lähettää orkesterin kaikki konsertit yleensä suorina lähetysinä niin Suomesta kuin ulkomailtaakin. RSO:n verkkosivuilla konsertteja voi kuunnella sekä katsella korkealaatuisen livekuvan kautta.

www.yle.fi/rso

Hannu Lintu aloitti Radion sinfoniaorkesterin kahdeksantena ylikapellimestarina elokuussa 2013 ja jatkaa näin jo vuosia jatkunutta menestyksekästä yhteistyötä RSO:n kanssa. Ensimmäisen kerran Lintu johti RSO:ta tammikuussa 1995 nauhoittaen tunnusmusiikin Ylen uuteen musiikkiohjelmaan Amadeus. Ylikapellimestarikautensa alkaessa hän on konsertoinut RSO:n kanssa peräti 40 kertaa.

Ennen RSO:a Hannu Lintu toimi Tampere Filharmonian taiteellisena johtajana ja Helsingborgin Sinfoniaorkesterin ylikapellimestarina. Lisäksi hän on ollut Irlannin kansallisorkesterin päävierailija. Lintu työskentelee säännöllisesti myös Avanti-kamarioorkesterin kanssa ja oli vuonna 2005 Avantin Suvisoitto -festivaalin taiteellinen johtaja. Lintu on johtanut merkittävimpien suomalaisen orkestereiden lisäksi mm. Lontoon Philharmonia -orkesteria, BBC:n Skotlannin sinfoniaorkesteria, Clevelandin, Houstonin, Minnesotan, Detroitin ja St. Louisin sinfoniaorkestereita, Leipzigin ja Kölnin radion sinfoniaorkestereita sekä Lyonin kansallisorkesteria. Lintu on viime aikoina vieraillut johtamassa mm. NDR Elbphilharmonie -orkesteria, Berliinin saksalaista sinfoniaorkesteria, Wienin radion sinfoniaorkesteria sekä St. Louisin, Detroitin ja Baltimoren sinfoniaorkestereita. Aiemmin Lintu on johtanut mm. Sallisen Kullervon Savonlinnan Oopperajuhlilla 2014 ja Tannhäuserin Tampereen Oopperassa 2012. Viron Kansallisoopperan kanssa hän on taltioinut Tauno Pylkkäsen operan Mare ja hänen poikansa.

Hannu Lintu on johtanut lukuisia levytyksiä joista monet ovat saavuttaneet palkintoja kotimaassa ja ulkomaille. Grammy-ehdokkuuden Lintu sai Einojuhani Rautavaaran Kaivos-oopperan ensilevytyksestä. RSO ja Hannu Lintu ovat levyttäneet mm. Prokofjevin, Melartinin, Lindbergin, Mahlerin, Sibeliuksen, Fagerlundin, Berion ja Messiaenin musiikkia. György Ligetin viulukonserton ja orkesteriteoksia sisältävä levytys vuodelta 2013 oli Gramophone-lehden Editor's Choice helmikuussa 2014. Kaudella 2016–17 Lintu ja RSO ovat levyttäneet mm. Tüuria ja Sibeliusta.

www.hannulintu.fi

LYRICS

3. De bägge rosorna

(Text: F. M. Franzén, 1772–1847)

Rosen, ja, rosen, likaväl
är skönast i kransen av blommor;
därför ock himlen själv lånar
till prydnad dess färg.
Även den vita är täck:
men vad skönhet,
när bägge tillsammans,
spruckna på oskuldens kind,
höja varandras behag!

The Two Roses

The rose, the rose is the fairest
In the garland of flowers:
That is why heaven itself borrows
Its colour for beautification.
The white one also is pretty:
But how beautiful when both together
Bloom on the cheek of innocence.
Heighten the other's delights.

---

4. Sippan

(Text: J. L. Runeberg, 1804–1877)

Sippa, vårens första blomma,
Om jag bröt dig, om jag gaf dig
Åt den älskade, den kalla!
Bröt jag dig, jag skulle ge dig,
Gaf jag dig, jag skulle säga:
"Nära driftvans kant, o flicka,
Växte vårens första blomma,
Som vid isen af ditt hjerta
Blommar upp min trogna kärlek,
Bäfvande för vinterkylan,
Men ej qväfd af den, ej skördad."

The Anemone

Anemone, first flower of spring,
If I plucked you, if I gave you
To my beloved, the cold one!
If I plucked you, I should give you
And if I gave you, I should say:
"Alongside a snowdrift, my girl,
There grew the first flower of spring,
Like, alongside the ice of your heart,
My faithful love blooms,
It shivers in the cold of winter,
But is not smothered by it and not plucked."

5. Dold förening

(Text: Carl Snoilsky, 1841–1903)

Två vattenliljor ur svället stå,
Och mellan dem bölja på bölja
Med sorl och glitter i dans ses gå
Och för varandra dem dölja.

På ytan kan det väl tyckas så;
Men om i djupet du skådar,
På samma rot dock gunga de två,
Förenata med tusende trådar!

Hidden Connection

Two waterlilies stand in the torrent
and between them wave on wave
ripple and glitter as they dance,
hiding the lilies from each other.

Thus it may seem on the surface;
but if you look below,
both rock on the same root,
united by a thousand threads!

---

6. Under strandens granar

(Text: J. L. Runeberg, 1804–1877)

Under strandens granar lekte gossen
Vid en vik af den beszungna Saimen.
Honom såg ur böljans salar Necken,
Såg med kärlek på den sköna gossen,
Önskade att honom till sig locka.

Då som gubbe steg han först på
stranden,
Men den muntre gossen flydde honom;
Och som yngling steg han sen på
stranden,
Men den muntre gossen bidde icke;
Sist, förvandlad till en yster fåle,
Steg han upp och hoppade bland träden.

Under the Fir Trees on the Shore

Under the fir trees on the shore
a boy was playing beside an inlet of famed
Lake Saimaa.
From his halls under the billows the Nix
saw the pretty boy and fell in love,
desiring to entice him.

First he appeared on the shore as an old man
but the happy child ran away;
then he appeared on the shore as a youth
but the happy child would not stay;
at length he transformed himself into
a frisky foal, prancing among the trees.
When the boy saw the happy foal,
he quietly went to entice him,

Nu när gossen såg den muntra fålen,
Gick han sakta lockande till honom,
Grep i hast hans man och sprang
på ryggen,
Lysten att en gläktig ridt försöka;
Men i samma ögonblick till djupet
Flydde Necken med sitt sköna byte.

Kom så gossens moder ner till stranden,
Sökande sitt barn med sorg och tårar.
Henne såg ur böljans salar Necken,
Såg med kärlek på den sköna qvinnan,
Önskande att henne till sig locka.

Då som gubbe steg han först på
stranden,
Men den sorgsna qvinnan flydde honom;
Och som yngling steg han sen på
stranden.
Men den sorgsna kvinnan bidde icke;
Sist, förvandlad till den muntra gossen,
Låg han glad och vaggade på vågen.

Nu, när modern såg sin son den sörjde,
Sprang hon ut i böljan i hans armar,
Lysten att ur vådan honom rädda;
Men i samma ögonblick till djupet
Flydde Necken med sitt sköna byte.

seized his mane and sprang on his back,
eager to try a ride;
but at that very moment the Nix
fled to the deeps with his fine prize.

The boy's mother came to the shore,
sorrowing and tearful, looking for her child.
From his halls under the billows the Nix
saw the pretty woman and fell in love,
desiring to entice her.

First he appeared on the shore as an old man
but the sorrowing woman ran away;
then he appeared on the shore as a youth
but the sorrowing woman would not stay;
at length he transformed himself into
the happy boy, rocking merrily on the waves.

When the mother saw the son she grieved
for,
she sprang into his arms in the billows,
eager to save him from peril:
but at that very moment the Nix
fled to the deeps with his fine prize.

7. Kyssens hopp

(Text: J. L. Runeberg, 1804–1877)

Där jag satt i drömmar vid en källa,
hörde jag en kyss på mina läppar
sakta tala till en annan detta:
"Se, hon kommer, se, den blyga flickan
kommer redan; inom några stunder
sitter jag på hennes rosenläppar,
och hon bär mig troget hela dagen,
näns ej smaka på ett enda smultron,
att ej blanda mig med smultronsaften,
näns ej dricka ur den klara källan,
att ej krossa mig mot glasets bräddar,
näns ej viska ens ett ord om kärlek,
att ej fläkta mig från rosenläppen."

The Kiss's Hope

While I sat dreaming, by a fountain,
I heard a kiss on my lips
Speak quietly to another as follows:
'Look, she is coming, the shy young girl
Is already coming. Before long
I shall be sitting on her rosy lips
And she will carry me around faithfully
    all day long,
Not daring to taste a single wild strawberry
Lest she mix me with its juice,
Not daring to drink from the clear fountain
Lest she squash me on the rim of the glass,
Not daring to whisper a single word of love
Lest she blow me from her rosy lips.'

---

8. Hennes budskap

(Text: J. L. Runeberg, 1804–1877)

Kom, du sorgsna nordan!
Hvarje gång, du kommer,
Bär du bud från henne.
Kommer du i fläkten,
Bär du hennes suckar;
Kommer du i ilen,
Bär du hennes klagan;
Kommer du i stormen,
Bär du hennes verop:
"Ve mig, edsförväntna,

Her Message

Come, sad North wind!
Every time you come
You bring a message from her.
If you come as a breeze,
You bear her sighs,
If you come as a gust of wind
You bear her lament,
If you come as a storm
You bear her cry of pain:
'Alas, my oaths have been forgotten,

Ve mig, ensam blifna!
Ur den gamles armar,
Från hans kalla kyssar,
O, hvem för mig åter
Till min varma yngling,
Till min första kärlek!"

Alas, I have been left alone!
From the arms of the old man,
From his cold kisses,
Oh, who will lead me back
To my warm young lad,
To my first love!

---

9. Men min fågel märks dock icke
(Text: J. L. Runeberg, 1804–1877)

Svanen speglas ren i sundet,
knipans vita vingar vina,
lärkan höres högt i höjden,
spovens rop kring kärret rullar,
våren samlar sina skaror,
får sin fågelflock tillbaka,
väntar dem med sol och värme,
locker dem med långa dagar.

Och jag, arma flicka, fiker,
söker skingra saknans mörker,
vårda värmen i mitt sinne,
vill som våren väntlig vara,
synas ljus som sommardagen.
Och jag gläds, fast sorgen gnager,
ler, fast tåren trängs i ögat.
Men min fågel märks dock icke.

But my Bird is Nowhere to be Seen

Already the swan is mirrored in the bay,
The white wings of the golden-eye whir,
The lark trills in the heavens,
The curlew's cry echoes over the fens —
Spring is assembling its hordes,
Reclaiming its flocks of birds,
Awaiting them with warmth and sunshine,
luring them back with long days.

And I, poor girl, am filled with longing,
I try to dispel the dark sense of loss,
To nurture the warmth in my heart,
To be as friendly as the spring,
As light as a summer day.
And I rejoice, though sorrows gnaws,
Smile, though a tear springs to my eye.
But my bird is nowhere to be seen.

10. Jägargossen

(Text: J. L. Runeberg, 1804–1877)

På marken vistas fågeln blott,
och löfven skymma än,
jag har ej gjort ett enda skott,
och det blir qväll igen.

Om vintern kommer hit engång
med drifvor i sitt fjät,
jag såge bättre ripans gång,
och orren hölle trä't.

Om luften ville blifva sval,
och löfven falla s'en
jag såg kanske i nästa dal
en flock af järpar re'n.

Dock snart skall ripans spår sig te
och järpens skygd förgå;
men den, som helst jag ville se,
skall jag ej se ändå.

Jag blickar här hon blickar der,
men ack vi mötas ej!
Jag kundestå, där blicken är,
och såge henne ej.

Emellan oss är sjö, är fjäll,
är mo med furu på,
emellan oss är dag och qväll
och kanske natt också.

The Young Huntsman

The birds are staying on the ground
And the foliage blocks my view.
I have not fired a single shot
And soon it will be evening again.

If winter comes to us again
Bringing snowdrifts,
I should better see the tracks of the ptarmigan
And the grouse in the tree.

If the air becomes cool,
And the leaves fall from the trees.
Perhaps I would see in the next valley
A flock of hazel-hens already.

But soon the tracks of the ptarmigan will
appear
And the grouse's cover will disappear.
But she whom I would most like to glimpse
Still I shall not see.

I look here, she looks there,
But alas! we do not meet!
I might stand where her glance falls
Yet still not see her.

Between us there are lakes and mountains,
And heaths with fir-trees.
Between us are day and evening
And perhaps night too.

English Translations: Jeremy Parsons, Decca Ltd.
(track 5); Andrew Barnett & Leif Hasselgren
(tracks 7, 8, 10)

Publisher: Breitkopf & Härtel (Tapiola; En Saga), Novello (Eight Songs)

Recordings: Helsinki Music Centre, Finland, 5/2016
(Tapiola; Eight Songs) & 12/2016 (En Saga)

Executive Producer: Reijo Kiiunen

Recording Producer: Laura Heikinheimo (Tapiola; Eight Songs);
Seppo Siirala (En Saga)

Recording Engineers: Antti Pohjola (Tapiola & Eight Songs | Yle);
Anna-Kaisa Kemppi (En Saga | Yle); Enno Mäemets

Final Mix and Mastering: Enno Mäemets, Editroom Oy, Helsinki

® & © 2017 Ondine Oy, Helsinki

Booklet Editor: Joel Valkila

Cover art: Jean Sibelius c. 1945 by Wäinö Aaltonen (1894–1966)

Artist photos: Mats Bäcker (Anne Sofie von Otter); Veikko Kähkönen (Hannu Lintu)

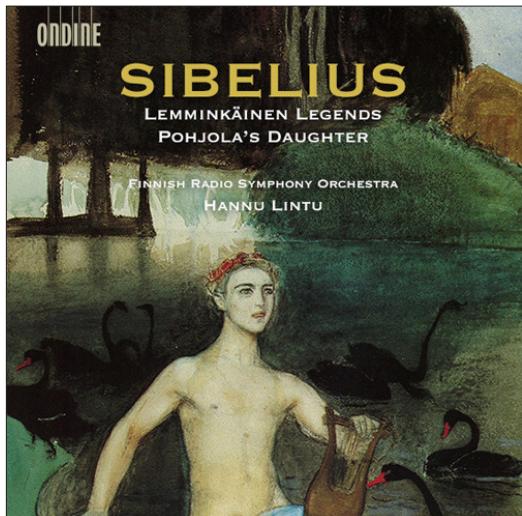
Photos of Sibelius: Jean Sibelius, c. 1925–26 at the time of writing the Tapiola, by Ivar Helander, from the Börje Sandberg collection at the National Board of Antiquities, Helsinki (page 2); The hand of Jean Sibelius, c. 1930–35, by Heinrich Iffland, from the Börje Sandberg collection at the National Board of Antiquities, Helsinki (page 27)

Design: Santi Tanalgo

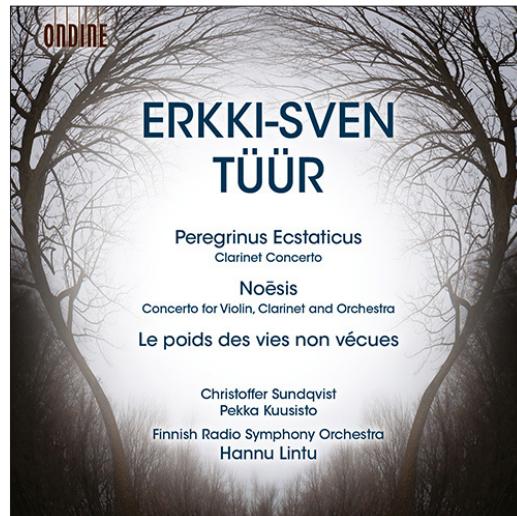
Anne Sofie von Otter appears courtesy of Naïve

This recording was produced with support from the Finnish Music Foundations (MES)

ALSO AVAILABLE

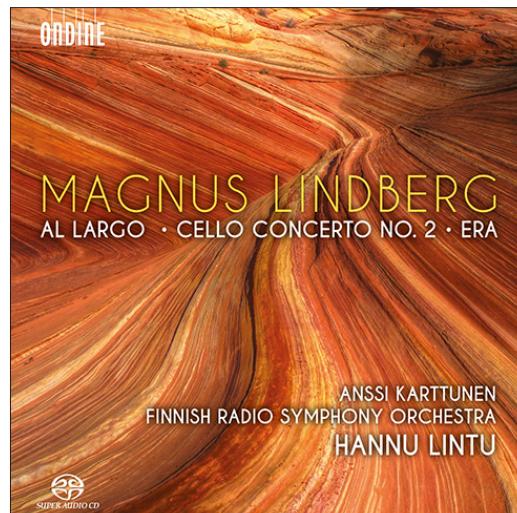
ODE 1262-5

ODE 1287-2

ODE 1244-2

ODE 1281-5

For more information please visit www.ondine.net

JEAN SIBELIUS (1865–1957)

1 **Tapiola**, Op. 112 **18:14**

ODE 1289-5

2 **En Saga**, Op. 9 **18:40**

=====

3 - 10 **Eight Songs** Orchestrated by *Aulis Sallinen* (b. 1935) **18:04**

=====

De bågge rosorna | Sippan | Dold förening |

0 128954

Under strandens granar | Kyssens hopp | Hennes budskap |

1951

Men min fågel märks dock icke | Jägargossen

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

0 128954

Anne Sofie von Otter, mezzo-soprano

DSD

Direct Stream Digital

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

Finnish Radio Symphony Orchestra

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

Hannu Lintu, conductor

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

[54:58] • English notes and lyrics enclosed • Esittelytekstit suomeksi ja laulujen sanat

© & © 2017 Ondine Oy, Helsinki

Manufactured in Germany. Unauthorised copying, hiring, lending,
public performance and broadcasting of this recording is prohibited.

www.annesofievonotter.com • www.yle.fi/rso • www.hannulintu.fi